

Autorități autonome ale administrației publice centrale

Ion DULSCHI,
doctor în istorie, conferențiar universitar,
Academia de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova

(Sfârșit. Începutul în nr. 1, 2/2011)

SUMMARY

The objectives of government and the ensurance of the smooth functioning of state institutions is vested with public authorities. The traditional classification of public authorities based on territorial criterion identifies the public authorities and the general competence of special jurisdiction. In addition to specialized central administrative authorities like the ministries and other administrative authorities set up by Parliament and which activate within the Government we distinguish an entity of autonomous authorities responsible for specific areas of public interest.

These authorities are established on the basis of law by the Parliament, the President of the Republic, or the Government but are not within their jurisdiction (except the State Guard and Protection Service under the President of the Republic of Moldova) and complete their mission under the law. In what follows, we will conduct an overview of the mentioned institutions and provided a brief emphasis of their status, functions and governing bodies.

Banca Națională a Moldovei

Banca Națională a Moldovei (BNM) este instituția financiară publică, autonomă, responsabilă față de Parlament, care prin activitatea sa acceptă de la persoane fizice sau juridice depozite sau echivalente ale acestora, ce sînt transferabile prin diferite instrumente de plată, și care utilizează aceste mijloace total sau parțial pentru a acorda credite sau a face investiții pe propriul său cont și risc..., avizează proiecte de acte normative ale autorităților publice în domeniile de competență a BNM. În limita împuternicirilor sale, BNM ca agent al Republicii Moldova poate să-și asume obligații și să execute tranzacții ce țin de participarea Republicii Moldova la organizațiile internaționale.

BNM aduce periodic la cunoștința publicului rezultatele analizei macroeconomice, evoluției pieței financiare și informația statistică, inclusiv privind masa monetară, acordarea creditelor, balanța de plăți și situația pieței valutare.

BNM conlucrează cu Guvernul în problemele financiare și bugetare. Guvernatorul BNM poate asista și lua cuvîntul la ședințele Guvernului, alocuțiunea fiind consemnată în procesul-verbal, poate prezenta în scris opinii cu privire la problemele abordate în urma participării în ședințe. Miniștrii responsabili de problemele economice și financiare pot asista la ședințele Consiliului de admi-

nistrație al BNM. Guvernatorul BNM sau membrii Consiliului de administrație trebuie să explice Parlamentului sau comisiilor sale permanente politica BNM, să avizeze proiecte de legi, la cererea Parlamentului. BNM poate să deschidă conturi în registrele sale numai în numele statului și al organelor statului, băncilor licențiate de BNM și publicate în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și intră în vigoare fie la data publicării lor, fie la o altă dată prevăzută în textul actului respectiv, cu condiția informării publicului. Anual, cel mai tîrziu la 1 februarie, BNM transmite Parlamentului și Guvernului și publică un raport privind evaluarea stării economice și financiare a statului, descrierea politicii monetare și valutare, pe care BNM o propune pentru anul următor și pentru un termen mai îndelungat, și considerentele din care BNM a reieșit la stabilirea ei, revizuirea și evaluarea politicii monetare și valutare pe parcursul anului precedent. BNM, împreună cu Guvernul, prezintă Parlamentului prognoza executării balanței de plăți a statului pentru anul curent și anul următor.

BNM are dreptul să cumpere, să vîndă și să negocieze monede de aur, lingouri de aur și alte metale prețioase, să cumpere, să vîndă și să negocieze valută străină..., să cumpere și să vîndă bunuri de tezaur și alte valori mobiliare, emise sau garantate de către guvernele străine și instituțiile financiare

publice internaționale, să stabilească rata la care va cumpăra, va vinde și va efectua operațiuni valutare.

BNM stabilește instituțiilor financiare cerințele menținerii rezervelor obligatorii față de depozite și alte pasive similare, specificate în acest scop. BNM stabilește aceleași rate de rezerve obligatorii pentru pasive de același fel și determină modul lor de calcul. În cazul nerespectării de către instituțiile financiare a cerințelor stabilite privind rezervele obligatorii, BNM aplică o amendă la o rată egală cu rata de bază pe zi la data deficienței plus 0,2% înmulțită cu deficiența pentru toată perioada cât durează ea. Amenda se încasează în bugetul statului prin deducerea incontestabilă din contul instituției financiare aflat la BNM. BNM poate acorda băncilor credite în condiții stabilite periodic de BNM și garantate prin:

a) valorile mobiliare emise de Guvern, ce constituie o parte a emisiunii publice cu scadența nu mai mare de un an de la data achiziționării lor de către BNM;

b) valorile mobiliare emise de BNM;

c) cambii simple sau rate, emise și făcute cu bună-credință în scopuri comerciale, industriale sau agricole, conținând două sau mai multe giruri din care, cel puțin, unul să aparțină unei bănci și să fie cu scadența nu mai mare de 9 luni de la data achiziționării lor de către BNM;

d) titlurile emise cu privire la bunuri sau mărfuri pe deplin asigurate împotriva riscului sau pierderii la nivelul stabilit de BNM;

e) depozitele și alte conturi la BNM sau la o altă instituție financiară acceptată de bancă, reprezentând orice fel de active pe care Banca Națională le poate cumpăra, vinde și negocia. BNM stabilește și periodic aduce la cunoștința publicului:

a) rata minimală a dobânzii la care ea acordă credite băncilor;

b) criteriile obiective, conform cărora băncile vor fi eligibile pentru a li se acorda credite în mod competitiv.

BNM poate stabili rate diferențiate, plafoane pentru diferite categorii ale acestor tranzacții și termenele exigibilității lor. BNM acționează ca bancher și agent fiscal al statului și al organelor acestuia. Nici o tranzacție sau operațiune efectuată de BNM nu poate avea ca rezultat acordarea de asistență financiară organelor menționate. BNM este datoare să ofere Guvernului consultații în problemele monetare și financiare importante ce țin de competența lui, iar Guvernul este dator să ofere consultații BNM în problemele ce țin de compe-

tența sa. Anual, la elaborarea proiectului bugetului de stat, Guvernul se consultă în problemele economice și financiare cu BNM, care îi prezintă un raport în aceste probleme. BNM, în termenele și condițiile stabilite, de comun acord cu Guvernul, acționează ca agent fiscal al statului în organizarea deservirii valorilor mobiliare dematerializate ale statului în următoarele domenii:

a) desfășurarea, pe baza acordului încheiat cu Ministerul Finanțelor, a plasării pe piața primară a valorilor mobiliare de stat;

b) efectuarea înregistrărilor în sistemul de înscrieri în conturi ale valorilor mobiliare, organizat de BNM;

c) marketingul valorilor mobiliare emise de stat și organele sale;

d) plata sumei de bază la valorile mobiliare menționate, a dobânzii și a altor comisioane;

e) în alte domenii ce corespund obiectivelor și atribuțiilor de bază ale BNM.

BNM nu acordă împrumuturi și garanții sub orice formă statului sau organelor acestuia, inclusiv prin procurarea pe piață în legătură cu acordarea de credite băncilor. BNM funcționează ca unul dintre agenții statului în aplicarea legislației privind controlul valutar. Dărilor de seamă, informațiile privind conturile și alte informații prevăzute de legislația menționată pot fi transmise prin intermediul BNM.

De competența BNM în domeniul reglementării valutare țin:

a) emiterea de acte normative referitor la reglementarea (inclusiv autorizarea și raportarea operațiunilor valutare ale persoanelor fizice și juridice, inclusiv a instituțiilor financiare și organelor de stat;

b) eliberarea și retragerea licențelor, supravegherea și reglementarea activității unităților de schimb valutar, inclusiv a băncilor;

c) stabilirea de limite ale pozițiilor valutare pentru unitățile de schimb valutar, inclusiv băncile;

d) determinarea metodei de stabilire a cursului leului moldovenesc în raport cu alte monede.

Unitățile de schimb valutar licențiate, inclusiv băncile, sînt obligate să raporteze periodic BNM despre operațiunile lor valutare, inclusiv poziția lor valutară deschisă. Modul de raportare și documentele necesare prezentării se stabilesc de BNM. Aceasta menține în bilanțul său rezervele internaționale ale statului care sînt reprezentate prin următoarele active:

a) aur;

b) valută străină în formă de bancnote și mone-

de metalice ori conturi bancare ținute peste hotare în monedă străină;

c) orice alte active recunoscute pe plan internațional;

d) cambii achitabile în valută străină;

e) creanțe exprimate și achitabile în valută străină, emise sau garantate de statele străine, băncile lor centrale sau instituțiile financiare publice internaționale, precum și de acorduri de cumpărare forward și recumpărare încheiate cu sau garantate de acestea. BNM menține rezervele internaționale la un nivel care în viziunea sa este adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare a statului. În cazul diminuării rezervelor internaționale sau dacă BNM apreciază că sînt pe cale de a diminua pînă la un nivel care ar periclita executarea politicii valutare sau îndeplinirea la timp a tranzacțiilor internaționale, BNM va prezenta Parlamentului și Guvernului un raport privind situația rezervelor internaționale și cauzele care au condus sau pot conduce la diminuarea lor. Raportul va conține și recomandări pentru remedierea situației.

BNM poate încheia acorduri de plată și de clearing sau orice alte contracte similare cu instituții de clearing centrale, publice sau private din alte țări, atît în numele propriu, cît și în numele și din însărcinarea organelor statului. BNM are dreptul exclusiv de a emite în circulație bancnote și monede metalice ca mijloc de plată pe teritoriul Republicii Moldova. Bancnotele și monedele metalice, emise de BNM ca mijloc de plată și care nu sînt retrase din circulație, trebuie să fie acceptate la valoarea lor nominală pentru plata tuturor datoriilor publice sau private pe teritoriul Republicii Moldova. La sfîrșitul fiecărui an financiar Banca Națională întocmește o dare de seamă care include balanța, contul de profituri și pierderi și alte documente necesare. Dările de seamă financiare anuale, conturile și registrele Băncii Naționale sînt supuse auditului extern anual, în conformitate cu standardele internaționale de audit, efectuat de către o organizație de audit extern, independentă, cu renume și cu experiență recunoscută în domeniul auditului băncilor centrale și al instituțiilor financiare internaționale, selectată de Consiliul de administrație pe bază de licitație. Raportul auditorului extern se publică împreună cu situațiile financiare anuale ale BNM. În caz de descoperire a încălcărilor legii sau a actelor sale normative, BNM poate întreprinde următoarele măsuri:

a) să facă un avertisment în scris;

b) să încheie un aranjament cu instituția care a încălcat legislația, prevăzînd măsuri de înlăturare a

încălcărilor;

c) să aplice și să perceapă incontestabil amendă pînă la mărimea triplă a venitului obținut sau a prejudiciului cauzat, însă în nici un caz mai mică decît mărimea salariului mediu lunar înmulțit cu numărul de zile cît a continuat încălcarea plus costul cheltuielilor, suportate de BNM în procesul examinării încălcărilor, și plățile relevante în favoarea terților;

d) să suspende temporar activitatea parțial sau total;

e) să retragă licența, autorizația eliberată.

Litigiile apărute între BNM și alți subiecți se examinează de instanța de judecată competentă.

BNM este formată din departamente, direcții, servicii și alte subdiviziuni și este condusă de Consiliul de administrație. Consiliul de administrație este alcătuit din cinci membri:

- Guvernatorul BNM - președintele Consiliului;

- primul-viceguvernator al BNM - vicepreședinte al Consiliului;

- trei viceguvernatori ai BNM.

Guvernatorul BNM se numește de Parlament, la propunerea Președintelui Parlamentului.

Primul-viceguvernator și viceguvernatorii BNM sînt numiți de Parlament, la

propunerea Guvernatorului BNM. Un candidat poate fi propus Parlamentului pentru numire, în caz de respingere, nu mai mult de două ori.

Candidați la funcția de membru al Consiliului de administrație pot fi persoanele care dețin cetățenia Republicii Moldova, au domiciliul în țară, au reputație ireproșabilă și o experiență de muncă de 10 ani în domeniul financiar și monetar și nu au obstacolele stabilite de lege.

Membrii Consiliului de administrație se numesc pe termen de 7 ani cu condiția ca expirarea termenului fiecăruia să fie repartizată pe cît posibil uniform pe parcursul perioadei de 7 ani. Mandatul membrilor Consiliului poate fi reînnoit cu condiția ca ei să nu aibă pentru numire în funcție obstacolele prevăzute de lege. La încadrarea în serviciu și ulterior în fiecare an, membrii Consiliului de administrație sînt obligați să depună, în condițiile legii, declarație cu privire la venituri și proprietate. Membrii Consiliului de administrație nu pot fi reținuți, arestați ori trași la răspundere administrativă sau penală decît la decizia Procurorului General.

Ședințele Consiliului de administrație se convoacă de Guvernator, cel puțin o dată pe lună. Ședințele pot fi convocate și la cererea în scris a 3 membri ai Consiliului. Fiecare membru al Consiliului de administrație are dreptul la un vot. Ședința

este deliberativă dacă la ea sînt prezenți mai mult de jumătate din membrii activi ai Consiliului, inclusiv Guvernatorul sau primul-viceguvernator. Ședințele Consiliului de administrație sînt secrete. Conform deciziei Consiliului toate sau o parte din hotărârile sale pot fi aduse la cunoștința opiniei publice în conformitate cu Legea cu privire la secretul comercial. Hotărârile Consiliului se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale membrilor săi prezenți la ședință, cu excepția cazurilor prevăzute de lege sau de Statutul BNM. Dreptul la vot aparține numai acelor membri ai Consiliului care s-au prezentat la ședință. În caz de paritate a voturilor, votul președintelui ședinței este decisiv. Hotărârile Consiliului de administrație se emit sub semnătura președintelui ședinței.¹

Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova. Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova (în continuare - Serviciu) este organul de stat specializat în domeniul asigurării securității de stat. Activitatea Serviciului este coordonată de către Președintele Republicii Moldova, în limitele competenței sale, și este supusă controlului parlamentar. Serviciul reprezintă un organ unitar centralizat, constituit din subunitățile aparatului central al Serviciului și organele sale teritoriale. Efectivul Serviciului este stabilit și aprobat de Parlament la propunerea directorului Serviciului. Organele teritoriale sînt subordonate direct conducerii Serviciului. Cadrul juridic al activității Serviciului îl constituie Constituția Republicii Moldova, Legea privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, alte acte legislative, decretul Președintelui Republicii Moldova și hotărârile Guvernului. Activitatea Serviciului se desfășoară și în conformitate cu acordurile internaționale la care Republica Moldova este parte. Serviciul își desfășoară activitatea conform principiilor:

- legalității;
- respectării drepturilor și libertăților omului;
- umanismului;
- nonpartidismului;
- oportunității;
- conspirației, îmbinării metodelor și mijloacelor de activitate deschisă și acoperită;
- centralizării conducerii Serviciului, îmbinării conducerii unipersonale și colegiale.

În activitatea sa, Serviciul asigură respectarea drepturilor și libertăților omului. Nu se admite limitarea drepturilor și libertăților omului, cu excepția cazurilor prevăzute de Constituție și de alte acte legislative.

Serviciul în exercitarea atribuțiilor sale:

a) elaborează și realizează, în limita competenței sale, sistemul de măsuri orientate spre descoperirea, prevenirea și contracararea următoarelor acțiuni care, conform legislației, periclitează securitatea de stat, publică și a persoanei:

- acțiunile îndreptate spre schimbarea prin violență a orînduirii constituționale, subminarea sau lichidarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a țării. (Aceste acțiuni nu pot fi interpretate în detrimentul pluralismului politic, realizării drepturilor și libertăților constituționale ale omului);

- activitatea ce contribuie, în mod direct sau indirect, la desfășurarea de acțiuni militare împotriva țării sau la declanșarea războiului civil;

- acțiunile militare sau alte acțiuni violente care subminează temeliile statului;

- acțiunile care au ca scop răsturnarea prin violență a autorităților publice legal alese;

- acțiunile care favorizează apariția de situații excepționale în transport, telecomunicații, la unitățile economice și cele de importanță vitală;

- spionajul, adică transmiterea informațiilor ce constituie secret de stat altor state, precum și obținerea ori deținerea ilegală a informațiilor ce constituie secret de stat în vederea transmiterii lor unor state străine sau structuri anticonstituționale;

- trădarea manifestată prin acordarea de ajutor unui stat străin în desfășurarea de activități ostile împotriva Republicii Moldova;

- acțiunile care lezează drepturile și libertățile constituționale ale cetățenilor și pun în pericol securitatea de stat;

- pregătirea și comiterea atentatelor la viața, sănătatea și inviolabilitatea persoanelor oficiale supreme ale țării, a oamenilor de stat și fruntașilor vieții publice din alte state aflați în Republica Moldova;

- sustragerea de armament, muniții, tehnică de luptă, substanțe explozive, radioactive, otrăvitoare, narcotice, toxice și de altă natură, contrabanda cu acestea, producerea, folosirea, transportarea și păstrarea lor ilegală, dacă prin aceasta se aduce atingere intereselor de asigurare a securității de stat;

- constituirea de organizații sau grupări ilegale care periclitează securitatea de stat sau participarea la activitatea acestora;

- b) protejează secretul de stat, exercită controlul privind asigurarea păstrării și prevenirii scurgerii informațiilor ce constituie secret de stat și altor informații importante pentru stat;

- c) creează și asigură funcționarea și securizarea

sistemelor guvernamentale de telecomunicații, elaborează strategia și realizează politica națională în domeniul creării, administrării și asigurării funcționării și securității sistemelor speciale de telecomunicații;

d) desfășoară activități de combatere a terorismului, finanțării și asigurării materiale a actelor teroriste.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce țin de asigurarea securității de stat, Serviciul desfășoară:

a) activități informative;

b) activități contrainformative;

c) combaterea infracțiunilor a căror urmărire penală este atribuită, conform legislației, Serviciului. Alte atribuții în domeniul combaterii criminalității pot fi acordate Serviciului prin legi și alte acte normative.

Serviciul este obligat:

a) să informeze Parlamentul, Președintele Republicii Moldova, Guvernul și alte autorități publice asupra problemelor ce țin de interesele securității de stat;

b) să obțină date informative în interesul asigurării securității Republicii Moldova, sporirii potențialului ei economic, tehnico-științific și defensiv, creării condițiilor pentru promovarea politicii ei externe și interne;

c) să descopere, să prevină și să contracareze activitatea informativă și subversivă a serviciilor și organizațiilor speciale străine, precum și a unor persoane aparte, orientată spre prejudicierea securității Republicii Moldova;

d) să descopere, să prevină și să contracareze infracțiunile a căror urmărire penală ține, conform legislației, de competența Serviciului, să caute persoanele care au comis ori sînt suspectate de comiterea unor atare infracțiuni;

e) să întreprindă măsuri de asigurare contrainformativă a Ministerului Apărării, Ministerului Afacerilor Interne, trupelor de grăniceri, altor formațiuni militare, create în condițiile legii, precum și a organelor de control și vamale;

f) să asigure conducerea țării, a ministerelor, departamentelor și a altor autorități publice, inclusiv în străinătate, conform Nomenclatorului întocmit de Guvern, cu legătură guvernamentală, cifrată, secretă și cu alte tipuri de telecomunicații; să organizeze și să asigure siguranța exploatarei lor;

g) să asigure, în limita competenței sale, siguranța obiectivelor complexului defensiv, sistemului financiar-bancar, energetic, de transport și telecomunicații și a obiectivelor de importanță vitală, a sistemelor informaționale și de telecomunicații, a

cercetărilor științifice;

h) să exercite controlul privind asigurarea păstrării informațiilor ce constituie secret de stat; să participe la elaborarea și realizarea măsurilor de protejare a informațiilor ce constituie secret de stat în autoritățile publice, formațiunile militare, la întreprinderi, instituții și organizații, indiferent de tipul de proprietate; să întreprindă, în modul stabilit, măsuri legate de accesul cetățenilor la informațiile ce constituie secret de stat;

i) la cererea conducătorilor autorităților publice, în condițiile legii, să verifice și să ofere date cu privire la persoanele ce urmează a fi încadrate în autoritățile publice;

j) să întreprindă, în comun cu alte autorități publice, măsuri de asigurare a securității instituțiilor Republicii Moldova situate pe teritoriul altor state și a cetățenilor ei aflați în străinătate;

k) să participe, în limita competenței sale și în colaborare cu trupele de grăniceri, la asigurarea pazei frontierei de stat a Republicii Moldova;

l) să acorde, prin forțe și mijloace disponibile, inclusiv tehnice, sprijin organelor afacerilor interne și altor organe de drept la combaterea criminalității;

m) să depisteze emiterile radio ale mijloacelor radioelectronice emițătoare a căror activitate periclitează securitatea de stat;

n) să participe, în conformitate cu legislația, la soluționarea problemelor ce țin de acordarea și retragerea cetățeniei Republicii Moldova, intrarea/ieșirea în/din țară a cetățenilor republicii, și a străinilor, precum și de respectarea regimului de ședere a străinilor în țară;

o) să mențină în stare bună pregătirea de mobilizare a Serviciului, să formeze necesitățile și să țină evidența rezervelor efectivului;

p) în limita competenței sale, să planifice, să desfășoare activități și să prezinte organelor abilitate informațiile necesare pentru asigurarea securității militare a statului;

q) la declararea stării de asediu sau de război, în limita competenței sale, să coordoneze cu Statul-Major General al Forțelor Armate măsurile de menținere a regimului stării de asediu sau de război și să participe la asigurarea operațiilor de apărare a țării.

(1) Serviciul are dreptul:

a) să efectueze, în conformitate cu legislația, măsuri operative de investigații;

b) să întreprindă măsuri de profilaxie a infracțiunilor, care, conform legislației, țin de competența Serviciului;

c) să antreneze, în condițiile prevăzute de legislație, în mod deschis sau secret (inclusiv în calitate de colaboratori netitulari), persoane, cu acordul acestora, în vederea contribuirii la îndeplinirea atribuțiilor ce-i revin Serviciului. Împuternicirile colaboratorilor netitulari sînt stabilite prin actele departamentale ale Serviciului;

d) să folosească, în bază de contract sau înțelegere verbală, în limitele necesare pentru efectuarea măsurilor operative de investigații, încăperile de serviciu, alte bunuri ale întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor de stat, ale formațiunilor militare, precum și încăperile și alte bunuri ale cetățenilor;

e) să utilizeze, în caz de extremă necesitate, în interes de serviciu, mijloacele de telecomunicații ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate, precum și ale asociațiilor obștești și cetățenilor, cu consimțămîntul acestora;

f) să utilizeze, în cazurile care nu suferă amîinare, mijloacele de transport ale întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate, precum și ale asociațiilor obștești, cetățenilor, cu excepția celor ce aparțin instituțiilor străine și persoanelor cu imunitate diplomatică. La cererea proprietarilor mijloacelor de transport, Serviciul le compensează, în modul stabilit de legislație, cheltuielile sau prejudiciile pricinuite;

g) să efectueze reținerea administrativă a persoanelor care au comis delict ce țin de tentativa de pătrundere și de pătrunderea pe teritoriul pus sub pază specială al obiectivelor cu regim special și al altor obiective pázite, precum și să controleze actele de identitate ale acestor persoane, să le ceară explicații, să efectueze percheziția lor corporală, controlul și ridicarea obiectelor și actelor ce le aparțin; să întocmească procese-verbale cu privire la contravenții administrative;

h) să înainteze autorităților publice, administrației întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate, precum și asociațiilor obștești, indicații executorii privind înlăturarea cauzelor și condițiilor care contribuie la realizarea amenințărilor securității de stat;

i) să obțină, pe gratis, de la autoritățile publice, întreprinderi, instituții și organizații, indiferent de tipul de proprietate, informații necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce revin Serviciului;

j) să elaboreze coduri de stat și mijloace tehnice de cifrare, să execute lucrări de cifru în cadrul Serviciului, precum și să exercite controlul asupra respectării regimului de secretizare la manipula-

rea informațiilor cifrate în cadrul subdiviziunilor de cifru ale autorităților publice, întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate;

k) să creeze, în modul stabilit de legislație, întreprinderi, instituții, organizații și subdiviziuni necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Serviciului și pentru asigurarea activității sale;

l) să antreneze, de comun acord cu Ministerul Afacerilor Interne, forțele și mijloacele acestuia la acțiuni de asigurare a securității de stat;

m) să creeze subdiviziuni publice și acoperite cu destinație specială în scopul executării atribuțiilor ce revin Serviciului;

n) să efectueze expertize criminalistice și de altă natură, precum și cercetări ce țin de competența Serviciului;

o) să detașeze în autoritățile publice, la întreprinderi, instituții și organizații de stat, în modul prevăzut de Guvern, și în cele private cu acordul conducătorilor acestora, ofițeri de informații și securitate pentru a ocupa funcții în cadrul lor, aceștia continuînd să îndeplinească serviciul special;

p) să stabilească relații cu serviciile speciale și organele de drept străine; să încheie, în modul stabilit și în limitele competenței sale, acorduri internaționale;

q) să dispună de reprezentanți oficiali ai Serviciului în țări străine, de comun acord cu serviciile speciale sau cu organele de drept ale acestor țări, în scopul combaterii mai eficiente a infracțiunilor cu caracter internațional;

r) să întreprindă măsuri pentru asigurarea securității proprii;

s) să se folosească, în scop conspirativ, de acte care codifică identitatea persoanelor cu funcții de răspundere, apartenența departamentală a subdiviziunilor, organizațiilor, încăperilor și mijloacelor de transport ale organelor care exercită activitate operativă de investigații, precum și identitatea persoanelor care colaborează cu aceste organe în mod confidențial;

t) să desfășoare cercetări științifice pe probleme ce țin de securitatea de stat;

u) să creeze grupuri de lucru în componența ofițerilor de informații și securitate și specialiștilor invitați de la alte autorități publice pentru desfășurarea cercetărilor pe probleme importante ce țin de asigurarea securității de stat;

v) să efectueze pregătirea și reciclarea personalului Serviciului, inclusiv în străinătate, să pregătească, în bază de compensare sau gratuit, cadre pentru serviciile speciale străine.

(2) Nu este admisă utilizarea drepturilor acordate Serviciului pentru îndeplinirea unor obligații care nu sînt prevăzute de legislație.

Serviciul este condus de un director, numit în funcție de Parlament, la propunerea Președintelui Republicii Moldova, pe un termen de 5 ani. Eliberarea din funcție a directorului se face de Parlament la propunerea Președintelui Republicii Moldova sau a deputaților în Parlament.

(3) Directorul Serviciului este în drept să participe la ședințele Guvernului.

(4) Directorul Serviciului are directori-adjuncți, care sînt numiți în funcție de Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Serviciului.

(5) Pentru îndeplinirea atribuțiilor ce revin Serviciului, se constituie un colegiu în a cărui componență intră: directorul (președinte), directorii-adjuncți, alte persoane cu funcții de conducere ale Serviciului.

(6) Membrii Colegiului Serviciului sînt confirmați de Președintele Republicii Moldova, la propunerea directorului Serviciului.²

BIBLIOGRAFIE

¹ Lege cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.95, Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 56 -57/624 din 12.10.1995.

² Lege nr. 753 din 23.12.1999, privind Serviciul de Informații și Securitate al Republicii Moldova, în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 156 din 31.12.1999.

Prezentat: 5 septembrie 2011

E-mail: dulschi@mail.ru